

Selv om alle nå påstår at de dengang var skeptiske til dette opprinnelig 14 bits (!) digitalmediet fra Philips og Sony, var det imidlertid lite annet enn lommeboka som avgjorde hvor raskt man kunne erstatte plate-spilleren med de nye elektroniske vidunderere. Prisen på de første var da også rundt ti tusen kroner, og det var lange køer i Akersgata da Aker Mic presset prisen ned i et par, tre tusen kroner.

I dag kan vi bare undre oss over den voldsomme hast vi hadde med å gå over fra vinyl til digital. Selv 30 år etter kan de gamle vinylskivene fremdeles utkonkurrere CD-mediet når det gjelder generell lyd kvalitet, om du har vært forsiktig nok med de litt skjøre platene. Men CD-mediet er blitt stadig bedre, også avspillingen av de håpløse platene fra 80-åra. Dette selv om det blir påstått at lyden er innebakt i ett-tall og nuller engang for alle. På samme måte som det i sin tid ble påstått at alle CD-spillere nødvendigvis måtte låte tilnærmet likt. Bare analogutgangen kunne tenkes å ha noe

å si for lyden fra dette 16 bits digitalmediet, sa ekspertene.

Selvfølgerlig begynte Ivor og gjengen å lage CD-spillere tross motforestillinger, veldig gode var de faktisk. Men de var også de første til å stoppe produksjonen av disse for et par år siden da de lanserte Direct Streaming, nærmest en CD-spiller uten drivverk som tok signalet fra Nettet eller fra rippede CD-plater fra din datamas-kin. Dette og liknende USB-Dac'er fra andre var da også helt genialt! Dobbelt så bra til halve prisen ved at man sparte de kostbare drivverket som også krevde dyre feilrettingsfil-tre i tillegg til at hundrevis av plater kunne samles på en hardisc for et par kroner plata!

Også vi i Fidelity jublet; PC -Dac'en låt rent og lekkert, nesten som de første digitalforsterkere? SOM DE FØRSTE DIGITALFORSTERKERE? Hm....

Etter å ha levd med vår PC-Dac i et års tid, skulle vi demonstrere vår trofaste Muse CD-spiller som var til salgs. Og fikk bakoversveis på grunn av dynamisk kontrast og en innlevelse vi hadde glemt var der, men dette sammen med opplagt mer støy, forvringning og annen gruff som vi også hadde "glemt". Men det festet seg en liten mistanke om at det kanskje var en årsak til at vi hadde spilt mindre musikk i det siste...

Så forteller også andre om at den nye, vidunderlige datavspillingen ikke helt går på skinner. Og mange velger vinyl for virkelig å kose seg med favorittmusikken.

Så skifter vi server, og opplever at klangbalansen forandrer seg. Huh?

CD'en

Og får stadig nye historier om alt det som må gjøres inne i datamskinen for å optimalisere den "perfekte" lyden. Dette er da i hvertfall ikke så enkelt som det blir hevdet.

Slutten av denne historien kommer her; den beste avspillingen av musikk vi i Fidelity har opplevd så langt. At det faktisk er en CD-spiller som fikser dette idet alle avisene forteller oss at

CD-mediet er over og ut, er vel bare historien som gjentar seg...

Og at vi i vårt jubileumsnummer 50 for mars/april 2011 presenterer hele 4 glimrende CD-spillere fra kr.4000-400.000 er altså langt fra noen arbeidsulykke...

Da CD-mediet ble lansert med brask og bram for en drøy generasjon siden, var den kjente platespillerprodusenten Ivor Tiefenbrun en av de få som hevdet at det nye mediet var helt utilstrekkelig lydmessig og mye dårligere enn hans egen Linn Sondek LP-12 vinylspinner. Selvfølgelig mente han det!

lever!

På tampen av CD-epoken(?) kommer kanskje den beste sølvplatespinneren vi hittil har hørt. Men om lyden er absolutt i toppskiktet, så er sannelig prisen det også.

AV: ARNE CHRISTIAN DAMHAUG,
ACHRI-D@ONLINE.NO

S745 er et usedvanlig godt oppbygd produkt og her er installert et fabrikktilpasset UMK-5 CD/SACD-drivverk fra Esoteric plassert på en massiv kobberplate for maksimal stabilitet. Videre er kobberplaten frakoblet det ytre chassis med dempere – i praksis en sub-chassis konstruksjon – slik at drivverket skal være tilnærmet immun mot ytre påvirkninger. S745 leser dataene i 2x "real time" hastighet og bufferer før signalprosesseringen.

Interessant nok så konverteres DSD til PCM (24bit/384kS/s) før DAC-chipene. CD-data og eksterne PCM-data oppkonverteres også til 24bit/384kS/s. Selve oppkonverteringsalgoritmen bygger på Sonic2 teknologi fra Anagram Tech. S745 har to klokkekrystaller og en PLL som genererer de nødvendige frekvenser basert på grunnfrekvensene 44,1 og 48kHz. Krystaller og tilhørende PLL skal være av ypperste kvalitet og det er neppe noe å hente ved bruk av ekstern klokke.

Selve DACen er en dual mono konstruksjon basert på Burr Brown 1792 DAC som opererer i symmetrisk modus (balansert). Som nevnt er dataene konvertert til PCM (24bit/384kS/s) når de ankommer Burr Brown chipene og følgelig er det bare selve DA-seksjonen som benyttes av S745. Lavpassfiltrene er relativt slake – noe de har mulighet til på grunn av den høye raten, og man reduserer typiske artefakter som ringing i filterfrekvensen til et minimum.

Utgangstrinnene er to klasse A monotrinn med utgangsimpedans på 2 Ohm og driver det som finnes av forsterkere.

Strømforskyningen er huset i egen boks. Det er separat strømforskyning til drivverket, til de analoge kretser og til de digitale kretser. Det går to tilpassede strømkabler fra strømforskyning over til selve spilleren. Den fysiske oppdelingen av strømforskyningene skal iht Soulution gjøre det enkelt å sikre tilstrekkelige strømrressurser samt minimere interferensen mellom de tre enhetene.

BETJENING OG FUNKSJONALITET

Fronten domineres til venstre av et stort display som viser kildetype og

Soulution 745: CD'en lever (1)

status – blant annet frekvensen til innkomne data, om den interne klokken brukes eller forbigås, etc. Dette er praktisk når en kobler til eksterne kilder av ymse slag. Videre mot høyre er betjeningsknappene med standard funksjoner lagt ut i en rekke under drivverksporten som ved åpning og lukking summer fløyelsmykt – så en skjønner at her er det også lagt stor vekt på detaljene. Den første knappen i rekken slår på / stiller S745 i "stand by" og den siste knappen aktiverer menyen for endringer av kilde, klokke, format,

etc. Menyene manøvrer man seg gjennom ved hjelp av rattet på høyre side. Rattet og den underliggende menyen er intuitivt og funksjonelt oppbygget og man finner enkelt den ønskede funksjonalitet, hvilken verdi den har og mulige valg nær sagt umiddelbart. Når spilleren står i standard modus kan rattet benyttes til å skifte spor på CD/SACD.

På baksiden finner vi fra venstre strømforskyningskontaktene, deretter de balanserte og ubalanserte utgangene og til slutt digitale innganger og utgan-

«Musikken gjengis med kontroll og ro på en slik måte at det er mulig å konsentrere seg om musikken og musikken alene.»

ger i tre rader. Øverst klokkeutgang og klokkeinnang for et standard TTL word-clock signal over BNC-pluggen. De to neste radene har BNC, RCA, XLR og Toslink plugg for henholdsvis digitale innganger og utganger. BNC-, RCA og Toslink-pluggene for S/PDIF data og XLR for AES/EBU data. Alle innganger og utganger aksepterer opp til 24bit / 192kS/s og dekker dermed de fleste behov. Jeg prøvde alle innganger og utganger og fant intet å utsette under standard bruk.

Som en kan skjønne fra beskrivel-

sen ovenfor gikk tilkobling og oppstart som en lek og snart tonet musikken ut over høyttalerne. Betjening og justering fra fabrikkinnstillingene var rett frem. Men det hadde vært greit å kunne spille av CD-laget på hybrider. Av en eller annen grunn velger S745 SACD-laget uten mulighet til å spille av Cden.

SYNKRONISERING

Klokkeinnang er nødvendig for å kunne synkronisere til en ekstern master. Jeg synkroniserte S745 til en

standard klokke – dCS Scarlatti – og sendte både 44,1 og 48 kHz signal som S745 aksepterte uten problemer.

Klokkeutgangen er praktisk i sammenheng med en ekstern kilde, enten denne er et CD-drivverk eller en PC-basert kilde med S/PDIF konvertering. Klokkesignalet til S745 genereres ved hjelp av to krystaller – to stk på grunn av 44,1 og 48 kHz. Og min USB-S/PDIF-konverterer aksepterte det direkte. S745 i "master"-modus er langt å foretrekke fremfor slaving når den kobles til eksterne kilder.

INTEGRERT CD/SACD SPILLER

Ballet ble åpnet med Mahlers 9. symfoni med RCO under ledelse av Chailly (Decca 475 6191. 2 CD/SACD. 2004) to timer etter at Saraste og Oslo filharmonien hadde spilt den samme symfonien – hvordan skal sånt kunne gå bra? Konserten i Oslo var en opplevelse og da jeg kom hjem satte jeg altså på anlegget. Med en så god spiller som dette var det imidlertid intet problem. Overraskende nok kunne jeg høre på Mahlers symfoni en gang til uten å irritere meg over konsertvert musikk og dens begrensninger. Både dynamikk, klang og presisjon var svært overbevisende.

Et par SACDer med Barb Jungr fant også veien til S745. "Love me tender" er et notorisk vanskelig album som lyder skarpt og spisst fra de fleste digitale

kilder jeg har hørt (Linn Records AKD 255. 1 CD/SACD. 2005). S745 gjør det meget bra – kanskje bortsett fra begynnelsen av kutt #3 – litt skarpt ble det. Resten gikk greit. "Walking in the sun" er bedre teknisk og bød ikke på problemer for S745 (Linn Records AKD 283. 1 CD/SACD. 2006).

Jazz at the pawnshop (Proprius PR-SACD 7778. 1 CD/SACD. 2005) – et lett og lekende konsertopptak. Slik var det også via S745 – rett og slett meget bra.

Elgars fiolinkonsert og Vaughan Williams "The lark ascending" er to stykker fin musikk (DG 474 8732. 1 CD/SACD. 2004). Jeg synes S745 kom fint gjennom fiolinkonserten, men har kanskje noen ankepunkter til fiolinklangen i partiene av "The lark ascending" hvor Hahn spiller høyt opp i registeret og

hvor tonen er "tynn" og hvor buens sus over strengene er en betydelig del av uttrykket. Etter min mening ble ikke dette partiet godt nok gjengitt.

KOBLET TIL PC

Jeg koblet S745 til PC via min egen S/PDIF konverterer (dCS Scarlatti SRC) og slavet den noen dager for å få et inntrykk av S745 og dens digitale innganger. Deretter slo jeg på klokkeutgangen til S745 og koblet den til konvertereren. Dette ga et lite, men markert løft i presisjon og klang og jeg lot derfor S745 stå i "master" modus når jeg senere koblet den til PCen.

Blant musikken var den grandiose symfoni nr. 3 av Mahler i 24/88,2 Flac format. Det er snakk om Boulez' tolkning som nettopp er kommet i sortimentet til HDTRACKS. Videre la jeg øre til en Flac 24/88.2 versjon av Mahlers 2. symfoni dirigert av Fischer – også fra HDTRACKS. Innspillingene er særdeles avslørende med en enorm dynamisk spennvidde som inkluderer meget lave partier f eks i den 2. symfonien i begynnelsen av 5. sats. Begge ble håndtert meget bra av S745 og det var bare å glede seg over musikken.

Elliott Carter (2L54SACD. Flac 24/96. 2008) er et nytt bekjentskap for meg og denne innspillingen fra norske 2L ga et godt inntrykk. Både kutt #7 og 8 er veldig interessante og jeg brukte litt tid på dem i et forsøk på sammenligne dCS og S745.

Begge kildene gjør det meget bra, kanskje er det litt mer punch i S745 sammenlignet med dCS (2V), men samtidig lyder dCS muligens marginalt mer naturlig. Dette er smak og behag.

I tillegg lyttet jeg til noen CDer ripet til Flac (16/44,1) blant andre de jeg hørte på direkte fra CD-skuffen til S745. Jeg synes kanskje ikke at CD-ytelsen var helt i superklassen, men med samme data fra ekstern kilde i S/PDIF format fungerte det bedre i mine ører. Hvorfor vet jeg ikke. Når jeg så tar med i betraktningen at CD-data og eksterne data behandles helt likt under signalprosesseringen i S745 blir denne subjektive oppfatningen vanskelig å forklare.

KONKLUSJON:

S745 er en CD/SACD-spiller som overgår det meste jeg har lagt øre til i mitt anlegg. Jeg har hørt bedre CD-ytelse, men SACD ytelsen er nok helt der opp i toppsjiktet. Den er også veldig god når den kobles til eksterne kilder – i mitt system fungerer CD-data enda bedre slik og den håndterer hirez data med den største selvfølgelighet. Det er i mine ører ingen spesielle klang-signaturer. Musikken gjengis med kontroll og ro på en slik måte at det er mulig å konsentrere seg om musikken og musikken alene. ▶

Soulution 745: CD'en lever (2)

Kan CD-mediet bli like seiglivet som vinylplatene? Selv vinylentusiastene iblant oss opplever at gamle 16 bits CD-skiver kan låte strålende på siste generasjons avspillere. Hi-rez SACD er enda mye bedre!

AV: KNUT VADSETH

Hvor mye kan et musikk-anlegg kunne koste før det er "ren svindel"? "Etter tredvetusen for et komplett anlegg begynner det å bli vanskelig å høre forskjell", mener elektronikkbransjens egen pressetalsmann ifølge NRK. Svært mange av oss entusiaster mener denne grensen stemmer bedre om det var for hver enkelt komponent, kanskje til og med inkludert et fornuftig sett kabler til en samlet pris til godt over hundre tusen.

Selv opplever jeg i storstua greit å kunne skille mellom de aller fleste produkter til minst et par hundre tusen pr. stk; hele tiden med en forbausende solid overenstemmelse mellom pris- og kvalitet. Med den vanskeligere akustikken på kinoloftet, har jeg større problemer med konsekvent rangering i den aller øverste prisklassen.

Den ganske entydige "forbedringen" i et produkt er uansett vanskeligere å evaluere enn "forskjeller" for de mange ulike parametre av lyd-kvalitet. Men desto dyrere, desto mindre problem med å få til et allround anlegg som spiller ulike typer musikk like godt. Dette simpelthen fordi vi på de fleste områder da nærmer oss det vi opplever som "virkeligheten". Dette selv om vi utmerket godt vet at "virkeligheten" er et bevegelig mål som flytter seg som gullkrukka i enden av regnbuen...

GRISEDYR

Likevel ble jeg en smule blek da medarbeider Christian Damhaug fortalte at han hadde fått en superdyr CD-spiller på hjemlån. Han lurte på om jeg ville ha den et par dager for en eventuell second opinion, om jeg da turde skrive om en slik kostbar dinosaur like før sin siste olje? 360 tusen kroner koster den og består av 2 store og blytunge bokser som tar skikkelig plass, mens den latterlige lille fjernkontrollen er velkjent fra små anlegg til hundredeparten av prisen. Og denne begrenser også en fornuftig styring av riggen på en utillatelig stupid måte ved at du må hakke deg frem til riktig spor, om du da ikke spiller hele plata fra begynnelsen til slutt.

Og her er ingen USB-inngang, ei heller innebygd volumkontroll (I begge tilfeller finnes dette på den langt rimeligere Wadia som vi tester et annet sted i bladet). Til gjengjeld kunne den sveitsiske Soulution avspille SACD, men kun i to kanaler og med DSD lyden konvertert til høyoppløselig PCM (24 bit 384 kHz), om jeg oppfatter det riktig. Utseendet er bare sånn passe; minimalistisk stilrent men også akkurat så sjelløst som man forventer det fra de kanter.

Det hele står og faller altså med lyd-kvaliteten. Men selv om vi forlengst har godtatt at CD-mediet på langt nær

låter så egalitært som det ble påstått for tredve år siden, er det vel en grense hvor langt man kan dra lyden fra den gjengse CD-plata med alle sine feil? Om man da i det hele tatt gidder å spille plater når man kan streame fra Nettet og legge hele CD-samlingen – både egen og andres – på harddisc...

Men vil alle ha all musikken på data? Og blir musikken MER VERD om du har et nesten ubegrenset tilfang.

SJELFULL

Vi har hørt mer storslagen lyd med den fantastiske Esoteric' en som ble levert oss i 5 bokser til prisen av en halv million for et par år siden. Og omtrent like dynamisk, stram og oppløst var den bokstavelig talt like esoteriske og kostbare rørombygningen av Esoteric med initialene APL. Det beste fra EMM-Labs – siste versjon også med Esoteric drivverk – tilbød enda mer markant grunn-tonenivå enn Soulution og en holografisk dimensjon som både var gigantisk og presis.

Men ingen av konkurrentene har en like jevn og balansert perlerad av gode egenskaper som dette sveitsiske forsøket på – litt i seneste laget – å lage "verdens beste" CD/SACD-spiller. Også denne basert på drivverk fra Teac/Esoteric.

Frekvensgangen oppleves oppmuntrende nøytral uten billige hi-fi parametre. Selv om bassen langt fra

er pompøs, er den både kjappere, mer slagkraftig og går samtidig dypere enn vi mener å ha opplevd den fra andre high-endere. Og dette altså samtidig som mellombassen er stram, dynamisk og rytmisk medrivende.

Opplysningen og detaljnivået er glimrende og med fantastisk dynamisk kontrast som tilsammen skaper et glimrende skille mellom direkte og reflektert opptakslid, noe som er en betingelse for den nøyaktige gjenskapelsen av det akustiske rommet.

Kombinasjonen av den glimrende oppløsningen, flotte dynamikken og utmerkede holografien, alt forøvrig som man bør kunne forlange i denne supereleverte prisklassen, resulterer i den helt utrolig bra klangstrukturen som gir så fabelaktige rike og livaktige farver til delikate overtoner og nyanser på instrumenter og stemmer. For ikke å snakke om når alle disse individuelle lyd-kildene forenes i et betydelig antall som kor og orkestere uten å bli sauset sammen til en lydgrøt. Bare den nesten like kostbare greske Ypsilon som vi hadde på forsiden for et års tid siden, kommer i nærheten av dette når de gjelder delikate og farvemattede klangstrukturer, det som på fremmedlandsk kalles "timbre". Strålende!

MER LYTTING

Jeg må innrømme at jeg hverken hadde særlige forventninger om entydig "bedre" lyd, ei heller opplevde noen helt dramatisk forbedring i første omgang med den ekstremt kostbare Souldution. Dette da i forhold til forventninger, ikke minst med positiv erfaring med andre high-end spillere av senere årgang som alle er blitt stadig bedre.

Likevel var det altså umiddelbart klart at bassen knapt var feitere, men mye kjappere og gikk uventet mye dypere og med større slagkraft på grunn av stålkontroll. Samt at den dynamiske kontrasten syntes noe større enn selv de beste med sortere sort og hvitere hvitt. Og at det tredimensjonale rommet er påtagelig både dypere og bredere og samtidig mer nøyaktig i sin avgrensning. Dette var opplagt en av de beste spillerene vi har testet, men knapt verd det dobbelte av for eksempel den glimrende Playback Designs, tenkte vi.

Men etter noen dager var jeg helt hekta. Jeg spilte plate etter plate fra mitt nedstøvete CD-arkiv uten tanke på at jeg skulle notere inntrykk. Dette var ikke lenger noen jobb. Jeg bare frydet meg over musikken! Og så den helt utrolige dynamikken både i makro og mikro området. Hvordan er det mulig

likevel gradvis noe av det beste av det hele. For ikke snakke om den blandingen av myket og krisphet i samme lydbilde, den myke akustiske romklangen sammen med ytterst krispe transienter med en hittil uhørt kjapphet. Og altså en dynamisk kontrast som er uovetruffen i forhold til noen annen signalkilde jeg vet om. Punktum.

Hvordan i all verden har konstruktørene maktet å gi oss så fantastisk mye detaljer og såpass med luft og lett-het samtidig som man knapt har de sedvanlige problemer med skarpe sibilanter? Her er det så mange krystallklare forbedringer – bokstavelig talt – at jeg virkelig håper vi får noen forklaringer fra vår dataekspert i den tekniske beskrivelsen. For jo mer vi spiller, desto større opplever vi utklassingen, ikke bare i forhold til det aller MESTE, men også forhold til det aller BESTE fra vinyl og digitalmediet vi hittil har opplevd.

RIK OG LYKKELIG

Dette er – dessverre for oss som ikke er millionærer – enda et bevis på at det går an å dra lydgjengivelsen enda litt lenger om penger ikke er noe problem. Det er også et godt eksempel på at lyden kan bli ytterligere forbedret selv når man tror at man har nådd det ultimate.

Om denne CD-riggen er verd den høye prisen, er det bare du som kan vite når du skal balansere din økonomi mot den livsbejende lykke det er å komme musikkens sjel enda litt nærmere. Men kvalitetsinntrykket og komponentutvalget, sammen med den opplagt særdeles beskjedne produksjonen, gir neppe noen urimelig avkastning til produsent og importør, om det er noen trøst. Timebetalingen er vel også en smule høyere i Sveits enn for eksempel i Kina.

KONKLUSJON:

Selv før denne utrolige og helt uventede utklassingen av andre signalkilder med Souldution 745 CD/SACD-spiller, var mange av oss i Fidelityredaksjonen litt nølende til å legge alle eggene i streamingkurven. Mange sverger faktisk til vinyl som ble erklært død og begravet for 30 år siden. Det aller

«Jo mer vi spiller, desto større opplever vi utklassingen, ikke bare i forhold til det aller MESTE, men også forhold til det aller BESTE fra vinyl og digitalmediet.»

å gjenskape en dynamisk kontrast vi aldri før har hørt på opptakene enten det er i SACD, høyoppløselig DS eller noe annet? Vanlige CD-plater låter plutselig som superreferanser selv i 16 bits opptak fra de bokstavelig talt musikalsk beinharde åttiåra! Og ALL slags musikk låter eventyrlig mye bedre; fra en enkel stemme med gitarakkompagnement til flere hundre sangere og musikere i et stort kirkerom med orgel, pauker og greier.

Men her var det ikke bare mer av det meste av de parametre vi normalt vurderer, her var også mye MINDRE av de vanlige forvrengningsformene som tåkelegger musikken. Her var også mindre støy og annet snavs av det vi gjerne kaller "jitter"!

Den fenomenalt naturlige og super- raffinerte mellomtonen med sine sterke fargekulører av instrumentklangen ble

dummeste er å ikke ta et valg, men å spre seg på mange ulike løsninger som nødvendigvis hver for seg må bli billigere og dårligere. Selv har jeg satset på en meget kostbar DS-Dac fra Linn for å sikre at vi får det aller beste ut av musikkens samlingen på harddisc. Jeg var uforberedt på at det skulle være en lydmessig nedtur å å gå tilbake til denne ved avspilling av rippede plater fra harddiscen ved testen av Soultion, selv om denne riktignok er 3 ganger så kostbar.

Men selv høyoppløselig 24/192 opptak, såkalt masterbånd kvalitet, var etter min mening ikke helt så fysisk tilstedeværende i naturlig størrelse og med såpass naturlig dynamisk kontrast på Linn som det Soultion fikset med oppskrapte varianter av de samme platenene som lå slengt i en stor skuff etter å ha blitt rippet.

Det at drivverket ødelegger for lyden, gjelder i hvertfall ikke når man kan bruke det aller beste drivverket fra Esoteric og samtidig gir blaffen i pris. Og det å ha en plate fysisk mellom hendene er fremdeles den enkleste vei til gode musikkopplevelser i min verden. CD-platen er et fantastisk ukomplisert fysisk format og med langt større utvalg enn vi kan finne på vinyl. Og selv med noen fantastiske opplevelser med vinyl i stua, 30 år etter at formatet ble erklært over og ut, så vil jeg hevde at formatet her endelig har funnet sin

overmann med denne CD-spilleren. Det er typisk at det skjer samtidig som alle tror at også CD-en er død og snart skal begravnes.

Det gravølet tror jeg ikke du skal satse altfor mye på, gitt. Selv ikke siste Linn Sondek LP12, Basis Audio 2800 (nr.35) eller noen av de andre rådyre, men også overrasende gode platespillere vi har prøvd i Fidelity sitt referanseanlegg, har den ekstra dype og solide bassen og nesten sjokkerende naturlige instrument og stemmeklangen som Soultion tryller frem fra musikkens innerste sjel. Og dette selv fra vanlige CD-skiver. For ikke å snakke om den veldige intime og direkte mellomtonelyden som syntes å oppstå i løse luften foran deg med en naturtrohet det er umulig forstå kan ha passert kilometer med miksebord, kabler, elektronikk og høyttalere uten å ta skade på sin musikalske sjel.

Så den historiske likheten med vinyl, gjelder også den karakteristiske lydkvaliteten med en stram klangbalanse med en dynamikk og utklinging fullstendig uten noe varmende teppe. Nakent, nesten hudløst, men dønn ærlig! Og med en fysisk konkretisering- og samtidig med en så presis og storslagen holografi som jeg aldri har hørt maken til, selv med det aller beste jeg har hatt i stua av vinylspillere.

Og med SACD var det med Soultion 745 helt fantastisk å få ytterligere

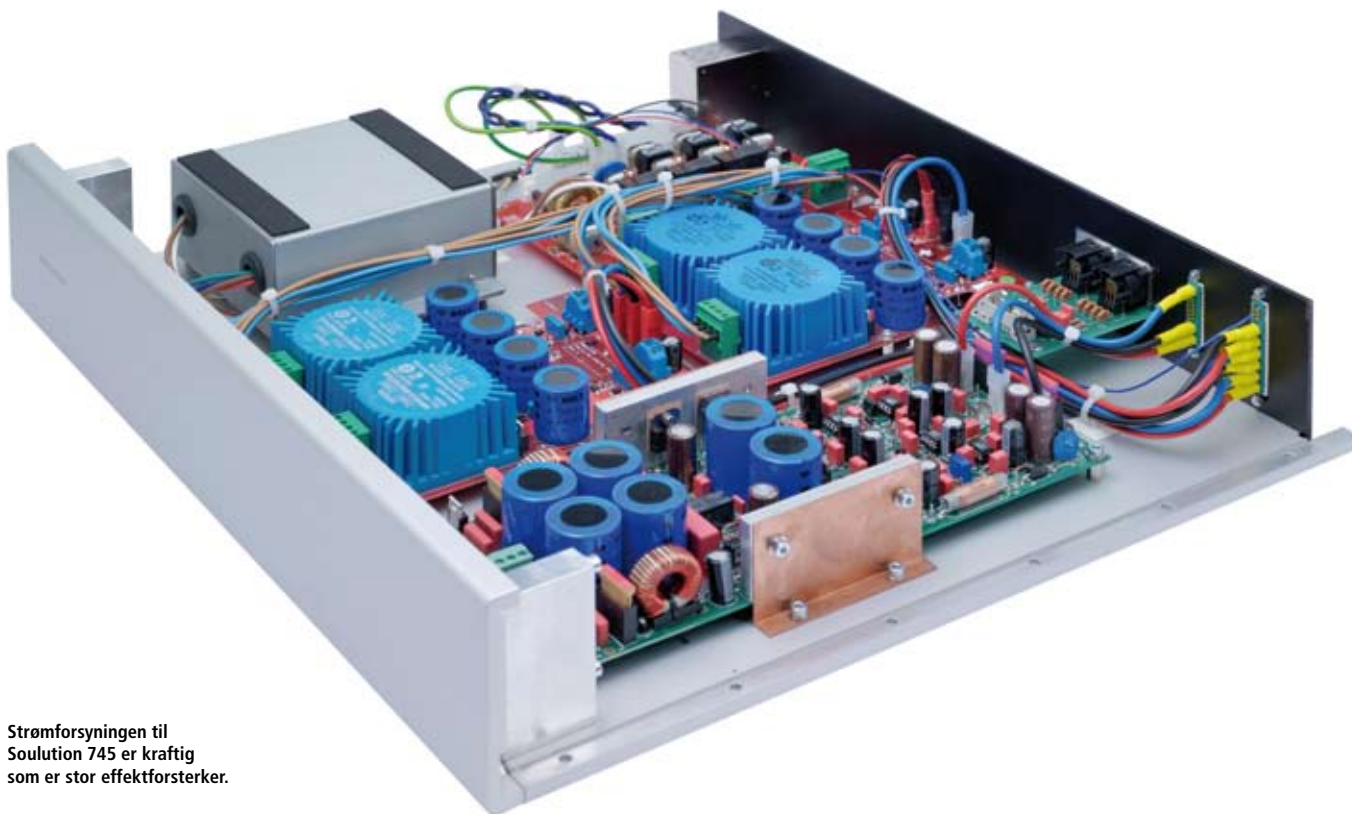
størrelse på lydbildet samt enda bedre kontrast og fargelede av instrumentenes eventyrlige klangstruktur, selv om man ikke trodde det var mulig å høre forbedringer etter ha opplevd de gamle favorittlåtene på 16 bits. Men det perfekte blir faktisk enda litt bedre...

Denne sveitsiske super high-enderen er det beste vi hittil har hørt fra noen kommersielt tilgjengelig signalkilde!

Pris: kr.360.000
Importør: Duet

TEKNISKE DATA

- **Strømforbruk:**
drift: 60 W
standby: 6 W
- **Utgangsspenning:**
XLR: 2 Vrms
RCA: 2 Vrms
- **Utgangsimpedans:**
XLR: 2 Ohm
RCA: 2 Ohm
- **Frekvensrespons:** DC-100 kHz
- **Forvrengning: (THD+N):** < 0.0005%
- **Signal-støy forhold: (SNR):** > 140 dB
- **Kanalseparasjon:** > 130 dB

Strømforsyningen til Soultion 745 er kraftig som er stor effektforsterker.

Bedre enn

TORE DAG NILSEN: PERFECT SOUND FOREVER!

Denne sveitsiske spilleren er med sin avsnidige pris, sine to enorme og blytunge kabinner; så politisk ukorrekt og til dels harry at man bare må riste på hodet. Timingen er helt på trynet også. Det virker jo idiotisk å satse på en spiller for det utdøende CD- og SACD-formatet, til 360 000 kroner, nå som "alle" har vendt seg mot vinyl og PC-basert nedlastning og avspilling.

Innvedingene faller som løv om høsten når man erfarer hva den kan prestere i et toppklasse oppsett. Vinylfreaks og PC-nerder: Eat your hearts out! – Her er kanskje den mest støyfrie, presise, gjennomsiktede, dynamiske og åpne grunn-tonegjengivelse jeg noen gang har hørt. Og det fra vanlig 16/44 CD.

I Knuts store stue, med referanseutstyr som Coltrane-høytalerne og DP A5 effekttrinn, opplevde vi en helt naturstridig renhet i gjengivelsen. Med tanke på at vi hører på signaler som har gått gjennom mikrofoner, kabler, mikseutstyr og prosessering, komprimering av data, CD-fabrikasjon, av-

spiller, ny prosessering, kabler, elektronikk, kabler, passiv deling og høytalerelementer – så er dette helt fantastisk.

Mange av instrumentene og stemmene var praktisk talt der, foran oss, helt nøyaktig plassert utover i rommet. Vekt, stramhet, hurtighet og drama og storhet manglet ikke. De forskjellige opptakenes karakter ble til fulle eksponert. Alle gode sider så vel som feil og mangler ble totalt eksponert. Slik må det være. Man vil aldri kunne oppleve god gjengivelse uten å få nøyaktig innsyn i alt. Mange er redde for slik analytisk gjengivelse, men i virkeligheten er det alltid, jeg gjentar alltid, bedre å øke oppløsningen enn å prøve å begrave lytene i dopet klang eller lydsaus. Med større oppløsning og renhet blir det faktisk lett å akseptere særheter i kildemateriale uten at det går på bekostning av musikkopplevelsen. Tro det eller ei.

Skal jeg likevel gi uttrykk for mangel på total perfektjon, så må det være at jeg fikk inntrykk av at oppsettet kutter marginalt

helt i bunnen og er en smule markert i toppen. Dette kan muligens skyldes forforsterkeren, en ARC rørsak. Undertegnede er redaksjonens selverklærte rørhater, og tillegger gjerne rør slike egenskaper. Likevel skal det understrekes at denne forforsterkeren selvfølgelig skal ha sin del av æren for en makeløs renhet, dynamikk og stramhet som strekker seg fra øvre mellomtone til langt ned i bassen.

Coltrane-høytalerne er uovertruffent åpne og rene i det viktige grunn-toneområdet, noe vi fikk en overveldende påminnelse om her. Det nye er at jeg aldri har hørt dem så prisverdig stramme nedover i bassen som nå.

Denne CD-spillerens fantastisk presise lydgjengivelse gjør meg både tankefull og beroliget på samme tid. De ekstreme ytelsene til denne spilleren forklarer den tilsvarende ekstreme prisen. Det ligger en rettferdighet i dette. Den er dessverre også en solid dokumentasjon på at det bør være slik at man får hva man betaler for.

ANDERS ROSNESS: 12012011!

12 januar 2011 burde CD-spilleren erklæres død en gang for alle - noe Norges største avis fastslo allerede ved utgangen av det foregående år! Og som også er diskutert lenge her i Fidelitys redaksjon – og alle andre fora: Legg sammen på harddisc og send CD-haugen på dynga sammen med avspilleren!

Men 12012011 er det i Fidelitys hellige testrom samling rundt en ny kreasjon fra de mekaniske urverkers hjemland (en annen anakronisme for bakstrevere?); her hvor så uendelig mange av verdens ypperste programkilder har vært på gjestevisitt de siste 10 år. Soullution er et enormt stykke CD-spiller med separat strømforsyning - til den nette pris av kr 360 000.-. "Noen må ha tilta totalt" - som min godt over middels interesserte tenåringssønn erklærte i sakens anledning.

Og så –etter bare noen takter – var det bare å kapitulere. Denne datoen og lyden fra CD-platene den kvelden vil for alltid bli husket av alle oss som var der. Vi hadde en lydopplevelse hvis make vi tidligere aldri hadde hørt i stua! Heller ikke fra noen av verdens beste vinylrigger! Da vi putta inn Dali test CD fra den coverløse haugen av redaktørens slitte sølvplater – og spilte opptakene vi alle mente å ha hørt i hjel for lenge siden – da var tiden kommet for å gi seg ende over...

Vi var tilstede i september 06 da den enorme Teac Eso-

teric riggen til en halv million var programkilde – og da vi spilte på Linn LP 12 siste versjon i fjor. Og vi husket det alle sammen – men måtte altså bare innrømme – denne massive sveitsiske CD-spilleren overgår lydmessig alt som er hørt i denne stuen. Og hvis du blir kjapt gjennom 50 nummer av Fidelity (sic) vil du se at det faktisk er de fleste av de vidgjetne....

Og så får jeg bare gjenta meg selv fra en tidligere, lignende seanse: Denne CD-riggen beviser at programkildene vi hittil har omgitt oss med har et kolossalt forbedringspotensial. Og dette så absolutt stikk i strid med hva nesten alle eksperter har sagt om digitalmediet; det går ikke an å forbedre denne haugen med null og ettall når sølvplata først er laget. PØLSEVEV!

Det vi når hører fra gamle CD'er- innebærer også at du aldri har hørt hva dine høytalere eller forsterkeri faktisk kan prestere! Ingen harddisc med noe kjent software kan heller sies å inneha en slik enorm makro og mikrody-namikk som vi her blir presentert for. For øvrig er det vanskelig å beskrive det vi hørte på annen måte enn at det her spilles musikk av levende utøvere i realistiske omgivelser og opptaksrom som du kan gå rett inn i som lytter – punktum. En fantastisk opplevelse.

12012011 skal jeg uansett garantert huske i mange år framover! CD-spilleren er død – leve CD-spilleren!

vinyl?

TROND TORGNESKAR: EN CD-SPILLER MED SJEL

Fiffige ordspill kan tryne noe vederstyggelig, men her legges både sjel og løsninger for dagen. Uansett om vi spilte vokaljazz, kammermusikk, rølpete blues eller lot Andnes vise hvilken mester han er med Grieg, ble alt gjengitt med en oppløsning, klangpalett, dynamikk og musikalitet jeg ikke har hørt maken til i redaktørens lytterrom. Det sier ikke lite. Lydbildet var gigantisk. Så stort og lettflytende at det eneste det føles naturlig å sammenligne med, er levende musikk. Dette er CD-spilleren som ikke er der.

Det hele spilte skremmende naturlig, og på Andnes' klassiske opptak fra Grieghallen fremsto hvert enkelt instrument så klangrikt, komplekst og fullt av egenart at det tangerer det beste jeg har hørt. Intet mindre. Den luftige, fullstendig uhindrede lettflytenheten opplevdes så korn- og forvrengningsfri, så naturlig og så rik på uttrykk og dynamikk at selv de aller beste analogriggene jeg har lånt øre til, ville slitt med å holde følge.

Rominformasjonen var rett og slett enorm, og man kunne høre innover i opptaket med ekstrem letthet. Ikke et eneste instrument ble frarøvet sin karakter, og musikken fylte rommet med en så naturlig og fascinerende autoritet at det var umulig å ikke glemme både tid og sted. Vi var i Grieghallen alle sammen. Så enkelt kan det sies. Andnes' tolkning ble nesten overveldende tydelig. Dette var en fremførelse, ikke en lytteseanse!

Det utskjelte -og nå om dagen ganske marginaliserte CD-mediet- har fått mye tyn. Med rette, vil mange hevde. Så kommer disse sveitserne løpende med en spiller som viser at om himmelen er grensen, kan sølvskivene tangere det meste. Det er tydelig at det er flere dårlige avspillinger enn det er innspillinger der ute. Vinylplatespilleren er ikke lenger ensom konge på haugen, spør du meg...

HÅKON ROGNLIEN: BEDRE ENN VINYL!

Da lyttingen tok til, var det duket for et hellig øyeblikk. Det første spørsmålet jeg stilte meg selv mens jeg kløp meg selv så hardt jeg kunne i armen, var: Finnes det egentlig grenser?

Vi har før har hørt fantastiske produkter i Fidelitys storstue. Sterkt i minnet ligger CD-spilleren fra Esoteric, forsterkersettet fra Mark Levinson, B&W 801D, EMM labs, Linn LP12 og enkelte andre superprodukter. Men det vi opplevde denne kalde januarkvelden satte faktisk enda en ny påla i bakken, denne gangen enda et godt steg fram i forhold til alt vi tidligere har hørt.

Hva gjør så denne CD-spilleren annerledes? I korte trekk har det åpenbart lyktes de sveitsiske ingeniører å fjerne enda et tilsynelatende usynlig slør, skapt av en nær uhorbar støy i hele frekvensområdet, slik jeg opplever det. Men usynlighet og ikke hørbar fenomen er nettopp det bare så lenge de rent faktisk er der, hvor utrolig det enn kan høres. Støy er tydeligvis et nesten relativt begrep, og tar du det bort, så oppdager du at det faktisk hadde vært noe surr der hele tiden. Som med ventilasjonsanlegget på jobben på et vis, du merker ikke at det støyer før det stopper. Da plutselig, tenker du: Hva var det for noe rart som fikk brått fikk meg til å senke skuldrene?

De praktiske resultatene av dette er et innsyn i innspillinger vi aldri før har hørt, selv ikke fra ekstremt gode vinyl platespillere. Her er verdens største og reneste forstørrelsesglass satt mellom lytter og utøver, det er klart større enn virkeligheten, men det er greit for meg, det er faktisk det hi-fi dreier seg om. Vi har i grunn aldri kopiert virkeligheten, men vi har jobbet for å hente ut nøyaktig det som ligger i innspillingen. Og denne spilleren lykkes bedre med det, enn noe annet jeg har hørt, og det inkluderer samtlige analoge og digitale medier jeg har lånt øre til i hele mitt liv. Det gir en

klangpalett som med irriterende stor margin går utenpå så vel digitale som analoge avspillingsmaskiner. Det er en mellomtone som er så naturtro og åpen at man blir litt fælen, igjen opplevde jeg forvirringen ved å tro at det var mine skribentkolleger som klappet, mens det i virkeligheten kom fra høyttaleren langt unna sofaen.

Jeg hører innspillinger jeg har hørt et hundretalls ganger på en helt ny måte, og jeg blir fullstendig bergtatt og nesten ydmyk over hvor mye informasjon som rent faktisk finnes i enere og nuller. Og det gjelder selv om vi spiller en standard red book CD! Evnen til samklang har jeg aldri hørt maken til tidligere, det er så mye klarhet og kontroll i mellomtonen her, at hvert enkelt instrument har mengder av plass og full uavhengighet av alt annet som foregår omkring. Og når vi slipper en SACD i skuffen, er det slutt på journalistens ord. Da kommer jeg ikke på annet enn andektig stillhet, for øyeblikket er hellig, og det finnes ikke flere ord i vokabularet.

Ikke nok med at hele frekvensområdet er «tørket opp» på ubeskrivelig vis, men jeg ville ikke hett Håkon «Dynamikk» Rognlien om jeg ikke nevnte det makrodynamiske uttrykk i dette oppsettet. Visst har jeg hørt utrolige ting før, med B&W's 15-tommer og anlegg i millionklassen, men dette....! Marten-høyttalerne byttet navn fra Coltrane til Ozzy, blei store som hus og eksploderte i vannvittige crescendo med en hurtighet som ga Supermann problemer med selvtiliten. Og at dette kom fra kilden, er hevet over tvil. Men det viser nok en gang at svenske høyttalerbyggere skal man ikke kimse av! Horn er unødvendig!

Den påfølgende aften ble trist. Det er mange år siden sist jeg fikk en så brutal, hi-fi-messig realitetsorientering! Hvor er Lottopremien når du behøver den som mest? ☺